

FREUND LEO

(1892, Topolovăț, județul Timiș – 1972, Timișoara)

Pianist concertist, profesor, acompaniator, dirijor și impresar

A crescut în casa familială în Piața Traian nr. 4, Timișoara. Tatăl lui, Illés Freund, era comerciant. După absolvirea liceului la Timișoara, unde a fost coleg pentru o perioadă cu Arnold Hauser care avea să devină un renumit sociolog al artei, a studiat pian la Academia de Muzică din Viena, în clasa pianistului Paul Weingartner, Julius Wolfsohn și Richard Robert. În anii primului război mondial a fost recrutat în armată.

Primul său concert ca solist la Timișoara a avut loc în 21 ianuarie 1921 la un pian Bösendorfer cumpărat la Viena. Pe acest pian a cântat în sala Leo Freund din Piața Traian. Începând din anul 1924 a dat recitaluri de pian în România și peste hotare, în Austria, Germania, Ungaria, Elveția, Italia și Iugoslavia. A înființat o orchestră de muzică de cameră în anul 1937, cu numele de "Timișoara". A participat la viața culturală muzicală, la serate muzicale, la spectacole cu caracter monden sau caritativ, la concerte de cor ("Hazamir", cor evreiesc, și "Magyar Dalárda", corul maghiar). Freund a fost acela care a înființat orchestra corului "Magyar Dalárda" cu 60 de membri. În anul 1928 a acompaniat corul în Olanda, la o olimpiadă muzicală organizată cu ocazia Jocurilor Olimpice de vară. Din 87 de formații din lumea întreagă, corul timișorean a câștigat premiul I. A acompaniat la pian cântăreți de renume mondial ca Sylvia Tyron de la opera din Praga, Hermann Jadowker din Berlin, Friedman-Lwow din Sankt Petersburg, Anna-Maria Guglielmetti de la Scala din Milano, iar printre violoniști, pe Vaša Příhoda din Praga și Viena și pe francezul Henri Marteau, rectorul Academiei de muzică din Berlin. A participat la două concerte alături de Arthur Rubinstein. În anul 1935 executa la Timișoara împreună cu Andor Friedmann, la 2 piane, celebra *Rhapsody in Blue* de Gerschwin. Un impresar le-a propus un turneu în America de Sud și de Nord, dar planul nu s-a realizat din cauza situației politice. A fost solistul primei stagiuni a filarmonicii timișorene nou înființate după război, dirijorul era Mircea Popa.

A fost unul dintre cei mai talentați pianiști și pedagogi timișoreni care a animat scena muzicală a vremii și a adus o contribuție imensă la viața muzicală a Timișoarei. A promovat tinere talente, printre care pe violonistul Gabriel Hirsch, ulterior cunoscut sub numele de Banat, care, după recitalul său din sala Leo Freund din Piața Traian, Timișoara, în anul 1940, a fost apreciat drept copil minune al orașului. Elevii lui Leo Freund s-au afirmat pe scenele muzicale în lumea întreagă.

Surse

Maria Bodo, Leo Freund – un muzician desăvârșit. Articol publicat în "Artă și educație artistică", 2010 <http://libruniv.usarb.md/publicatie/arta/arta15/98.pdf>

régi(j)óvilág. Évkönyv 2012. Anuar 2012. Fundația Diaspora. Timișoara 2012, p 67

http://www.diasporatm.ro/regi/upload/files/Regijovilag_Evkonyv_2012.pdf

Magyar Erdélyi Lexikon, 1928

<http://mek.oszk.hu/10100/10154/10154.pdf>

Convorbire cu dr. Jancsi Friedmann, fiul pianistului Andor Friedmann, august 2017